

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Безпека туризму»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 7 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Туризм»
Спеціальність	242 Туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Карпенко Ніна Миколаївна
доцент
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-050-198-0-808
Електронна адреса	karpenko_1nm@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для: створення безпечних умов у процесі туристичних подорожей; розуміння чинників природного, техногенного і соціального характеру, що представляють загрозу туристам та туристичним дестинаціям при здійсненні туристичних подорожей; проектування нових туристичних маршрутів із урахуванням норм і правил безпеки життєдіяльності та сучасних екологічних вимог
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з презентаціями та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань з організації туризму, спеціальних видів туризму, правового регулювання туристичної діяльності
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); - ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися (ПР08); - організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості /норм безпеки (ПР09); - адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18); - професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях (ПР22).	- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02); - здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03); - здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04); - знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15); - розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного (K20); - здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах (K23); - здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства (K29).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності в туризмі		
Тема 1. Теоретичні основи безпечної діяльності в туризмі.	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Харчування в умовах автономного існування», «Небезпеки в умовах походу», «Орієнтування на місцевості», «Аварійне укладання», «Ночівля без намету».
Тема 2. Психологія безпечного туризму.	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь/презентації на тему: «Подолання стресу під час подорожі/ екскурсійного обслуговування».
Тема 3. Вплив навколишнього середовища на туристів.	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Стихійні явища (повені, землетруси, цунамі, снігові лавини, селі, бурі, урагани і тайфуни) та їх наслідки для туризму в країні».
Тема 4. Медичні аспекти безпеки в туризмі.	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему «Туризм і наркотики». Підготувати доповідь на тему: «Міжнародні медико-санітарні правила (країна на вибір)».
Тема 5. Особиста безпека і безпека майна туристів	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми «Я втратив документи під час індивідуальної подорожі: мої дії», «Я втратив документи під час групового туру: мої дії». Скласти план і рекомендований зміст бесіди для туристів перед виїздом за кордон (країна на вибір).
Модуль 2. Забезпечення безпеки туризму у навколишньому природному та штучному середовищі		
Тема 6. Безпека перевезень в туризмі	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему: «Особливості організації та перевезень туристів на транспорті (країна на вибір)».
Тема 7. Забезпечення безпеки водного туризму і відпочинку біля водойм	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентацію на тему «Особливості дайвінгу в морі, океані (на вибір)».
Тема 8. Безпека туристів в горах і печерах	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді/презентації на тему: «Розвиток та безпека спелеотуризму в світі (країна на вибір)».
Тема 9. Безпека музейно-виставкової діяльності	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповідь на тему «Сучасні загрози для музеїв».

Інформаційні джерела

1. Гаталяк О. М. Страхування у туризмі: навч. посібник / О. М. Гаталяк, В. В. Стецький. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. – 114 с.
2. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія / А. Голод. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 340 с.
3. Домбровська С. М. Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки : монографія / С. М. Домбровська, А. Л. Помаза-Пономаренко, Н. П. Рибальченко. – Харків: Діса плюс, 2022. – 272 с.
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546).
5. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 31, ст.241)
6. Карпенко Н. М. Реалізація туристичного потенціалу в умовах війни та повоєнного відновлення: регіональний аспект. / Н. М. Карпенко, П. В. Шуканов, М. М. Логвин, О. В. Єгорова, А. А. Шуканова // Актуальні проблеми сталого розвитку. – 2025. – Том 2. – № 4. – С. 80-87. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/15601>
7. Козинець В. М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: навчальний посібник / В. М. Козинець. – К.: Кондор, 2006. – 576 с.
8. Кондель В. М. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Безпека туризму» / В. М. Кондель; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава : ПП «Астроя», 2020. – 162 с.
9. Логвин М. М. Міжнародний та вітчизняний туризм в умовах пандемії: нові виклики та реальність / М.М. Логвин, Н. М. Карпенко, О. О. Тараненко // Інтелект ХХІ століття. – 2021. – № 3. – С. 29-34.
10. Мамотенко Д. Ю. Ризики та економічна безпека туристичних підприємств: навчальний посібник / Д. Ю. Мамотенко, А. П. Безхлібна, С. В. Гресь-Євреїнова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 244 с.
11. Тараненко О. Сучасний стан та проблеми розвитку візного туризму в Україні / О. Тараненко, В. Животенко, Н. Карпенко // Галицький економічний вісник. – 2021. – Том 71. – № 4. – С. 14–19.
12. Торяник В. М. Безпека туризму: навчальний посібник / В. М. Торяник, В. В. Джинджоян. За заг. ред. д. ю. н., проф., засл. юриста України О. В. Негодченка. – Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2018. – 284 с.
13. Чердніченко О. Ю. Створення дієвої системи безпеки туризму, як одна із основних умов підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі України / О. Ю. Чердніченко, А. О. Чердніченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2016. – № 55. – С. 144-150.
14. Чорненька Н. В. Безпека туризму: навч. посібник / Н. В. Чорненька. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 188 с.
15. Чорненький В. Забезпечення безпеки у сфері туризму: адміністративно-правовий вимір / В. Чорненький // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки. – 2018. – № 902. – С. 93-98.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється під час поточного (під час проведення практичних занять, виконання завдань) та модульного контролю (тестування). Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів. Передбачено нарахування додаткових балів (не більше 30) за навчальну та науково дослідну роботу. Політика заохочення здобувачів вищої освіти до отримання додаткових балів окреслена у робочих програмах навчальних дисциплін. Критерії оцінювання видів навчальної діяльності (робіт) доводяться до відома здобувачів на початку вивчення освітньої компоненти та не можуть змінюватися упродовж вивчення даної освітньої компоненти.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf> Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

- Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

- Політика щодо академічної доброчесності. списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf Положення

про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

- Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перерахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultat-iv-navchannya-zdobutyh-hlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

Інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

• Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh-pro-apel-pidscontr.pdf>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

• Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/> .

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyi-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

• Безпека освітнього середовища:

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediynosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): обговорення матеріалу занять (5 балів); виконання навчальних завдань (20 балів); завдання самостійної роботи (20 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (5 балів)	55
Модуль 2 (теми 5-9): обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (16 балів); завдання самостійної роботи (16 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (5 балів)	45
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни